

Проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 13.04.2020 г. - 13.05.2020 г. Неактивна

Номер на консултация: #5038-K

Област на политика: Архив - Правосъдие и вътрешни работи

Тип консултация: Закон

Вносител: Министерство на правосъдието

Тип вносител: Национално

С предложения проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт се цели създаване на нормативна уредба на автоматизираната информационна система (АИС) „Единен регистър на вещите лица“, която ще съдържа данните, вписани в списъците на специалистите, утвърдени за вещи лица. Причината, която обосновава предложената промяна, е създаване на възможност за органите на досъдебното и съдебното производство да намират бързо и лесно вещи лица с подходяща специалност, които да изготвят необходимите експертизи: □ Чрез изграждането и внедряването на единен национален регистър ще се създаде удобен интерфейс за избор на вещи лица на база на зададени критерии по случаен принцип или чрез конкретен избор при необходимост от специфични експертизи и ниво на познание. За всяко вещо лице системата ще поддържа електронно досие с история на изготвяните експертизи, решението на органа (приема или не заключението на експерта, с включени мотиви, дали е възложена допълнителна или повторна експертиза и с какви мотиви, в срок ли са предоставени заключенията на експерта), както и броя откази за извършване на експертиза по конкретно дело и съответните основания. □ Автоматизираната информационна система „Единен регистър на вещите лица“ ще е с централизирана база данни и ще поддържа информация като имена, адрес – постоянен и настоящ, електронни адреси за комуникация и уведомяване, съдебни райони, образователен ценз, квалификация, специализации, области, в които експертът притежава специални знания, и др.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на правосъдието

Адрес: София, София, ул. Славянска 1

Електронна поща: priemna@justice.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Рубрика „Закрила на детето“ към дирекция „Международна правна закрила на детето и международни осиновявания“ - <https://mjs.bg/home/index/4d58b6a3-346b-4026-9aaa-7d5654890938>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт - вер. 1.0 | 13.04.2020](#)

[Мотиви към проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт - вер. 1.0 | 13.04.2020](#)

[Частична предварителна оценка на въздействието - вер. 1.0 | 13.04.2020](#)

[Становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ - вер. 1.0 | 13.04.2020](#)

[Становище на Сдружение „Съдебно – счетоводни експерти в РБългария“, получено по ел. поща \(13 май 2020 г.\) - вер. 1.0 | 13.05.2020](#)

[Становище на Екологично сдружение „За Земята“ и „Грийнпийс“ – България, получено по ел. поща \(13 май 2020 г.\) - вер. 1.0 | 14.05.2020](#)

[Становище на сдружение Камара на вещите лица в България, получено по ел. поща \(13 май 2020 г.\) - вер. 1.0 | 14.05.2020](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 23.06.2020](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Мариана Станева (13.05.2020 23:12)

Становище на сдружение Камара на вещите лица в България

Подкрепяме създаването на регистър на вещите лица.

Сдружение "Камара на вещите лица в България" беше член на работната група към Министерство на правосъдието - за разработване на вече влязлото в сила изменение на Наредба 2 за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

Настоявахме за създаване на Регистър на вещите лица, като депозирахме конкретни предложения в тази насока. При последвалите обсъждания поставихме въпроси, които сме разисквали на заседания на КВЛБ:

1. Класовете експертизи са твърде широки. Считаме, че следва да бъдат разработени по-детайлни подкласове

Към съдебно-счетоводните експертизи попадат и експертизи, изискващи специални знания в областта на банковото дело, кредитния анализ, митническо законодателство и тарифиране и др., което създава затруднения за съдиите при избора на вещи лица с тясна специализация. Аналогично: при съдебно-техническите и други класове експертизи

2. Не е застъпен въпросът с Агенция по вписванията, която също ползва вещи лица

Кой регистър ще ползва Агенция по вписванията - Регистъра към Министерство на правосъдието или собствен (какъвто и до момента няма, въпреки вмененото ѝ с Наредба 2 задължение). Към момента ползва оценители, част от които не са вещи лица - в нарушение на Търговския закон

3. Следва да се определи кръга от ползватели на регистъра и информацията, до която ще имат достъп - предвид защита на личните данни на вещите лица

4. Съществено при разработване на регистъра е каква информация ще съдържа регистъра и дали ще дава възможност за търсене едновременно по няколко критерия

Информацията в списъците към съдилищата не е достатъчна, за да бъде разработен регистър. В списъците има 'мъртви души' и вещи лица, които системно стават

причина за отлагане на дела: не изготвят експертизи в срок или избират делата, по които да изготвят експертизи.

В практиката има ситуации, в които вещо лице приема част от задачите по допусната ССЕ. Депозира молба, в която сочи, че за останалите няма нужната квалификация и моли съда да назначи за изготвянето им друго вещо лице. Визираме изготвяне на ССЕ по дело с банка и задачи, предполагащи наличие на компетентност в областта на кредитния анализ – област извън компетентността на счетоводител

Възниква въпросът дали едно вещо лице може да има частична компетентност за съответния клас експертизи и дали частичната компетентност е достатъчна, за да бъде вещо лице в съответната област.

Въпросът за регистър на вещите лица беше широко обсъждан на заседанията на работната група. Срещна подкрепа от представителите на различни институции.

Ние от КВЛБ подкрепяме създаването на регистър на вещите лица като считаме, че Закона за съдебната власт следва да защитава правовия ред, а не да обслужва интересите на определени вещи лица.

Настояваме при разработване на регистъра да се вземат в предвид предложенията, които постъпваха в работната група, както и становищата по тях.

Предлагаме при разработване на регистъра да бъде сформирана работна група, в която да бъдат поканени активните участници в предходната работна група, които да продължат работата по съдържанието на регистъра

Не подкрепяме идеята за оценка на вещото лице от страна на заявителя – в съдебния процес винаги има две страни с противоположни позиции и е съвсем резонно една от страните да не е доволна от заключението. Оценката на тази страна нито ще е обективна, нито ще е безпристрастна.

Настояваме да бъде запазена възможността на съдиите да избират и назначават вещи лица по своя преценка и вътрешно убеждение. Те най-добре познават работата на вещите лица.

Мариана Станева,

председател на КВЛБ

тел.: 0889291888

Автор: Ева Марчева (13.05.2020 16:49)

Становище на ССЕРБ относно проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт

Част 3

В обобщение на горното отправяме следното предложение:

1. Да бъде назначена работна група, в която да участват утвърдени вещи лица и/или сдружения на вещи лица и експерти, които да разработят подробни критерии за разработване на регистъра, като се вземат в предвид предложенията, които постъпваха в работната група 2018г относно Наредба 2, както и становищата по тях.
2. Да бъде назначена отделна работна група, която да изготви и предложи закон за Вещите лица и експертната дейност, каквото е решението на Конституционния Съд.

В тази връзка моля Сдружение „Съдебно – счетоводни експерти на Р България“ да бъде включено като член чрез Председателя си Ева Марчева и/или други членове на сдружението.

Като се надявам, че така представеното становище ще бъде прието вярвам, че ще е начало на ползотворно сътрудничество, оставам

С

С уважение:

Председател на сдружение

„Съдебно – счетоводни експерти на РБългария“

/Ева Марчева/

12.05.2020

Гр. София

Автор: Ева Марчева (13.05.2020 16:48)

Становище на ССЕРБ относно проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт

Част 2

Създаването на електронен регистър само по себе си е отлично начинание и сме убедени, че е стъпка към подобряване на възлагането на съдебни експертизи. От друга страна възниква въпросът защо единният регистър на вещите лица не се регламентира в Закон за вещите лица и експертна дейност? Този така належащ въпрос се поставя от дълги години и считаме, че именно сега е моментът за създаване на работна група, която да изработи „Закон за вещите лица и експертната дейност“, който да регламентира всички необходими етапи в назначаването на съдебните експертизи, статутът на вещите лица и експертите в национален мащаб, както и да се отстранят недостатъците в практиката относно назначаването на съдебни експертизи. Именно поради тази причина считаме, че е конституционно недопустимо регистърът на вещите лица да фигурира в закон, а данните, които се съдържат в него - в подзаконов нормативен акт.

Относно заложената идея за оценяване и рейтинг на вещите лица, считаме че ще се създаде конфликт на интереси и налагане на порочни практики при възлагане на съдебните експертизи. **Недопустимо е** съдът или страната, която изисква съдебната експертиза да дава оценка и да формира рейтинг на вещи лица. Ще се допусне конфликт на интереси и създаване на възможност за корупция и порочни практики от една страна, и от друга Съдът или страната възложител нямат специални познания, за да оценяват експертите, още повече да определят „рейтинг“ на вещите лица. И не на последно място, Съдът е достатъчно натоварен, за да се ангажира с изготвяне на рейтингови оценки.

Относно начинът на обсъждане на проектът считаме, че няма да бъде постигнат търсеният и необходим резултат чрез провеждане на обсъждане в така състоящият се формат по време на пандения. Срокът на публикуване на Проектът и предоставяне на становища обхваща периодът на ИП от една страна, и от друга считаме, че следва да бъде организирана публична дискусия и обсъждане в работна група. Назначаването на съдебни експертизи касае ефективността на съдебната система, оптимизиране на съдебните процеси и решаване на неотложни въпроси относно на съдебната система на Р България.

Автор: Ева Марчева (13.05.2020 16:47)

Становище на ССЕРБ относно проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт

Становище на ССЕРБ относно проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт

Сдружение “Съдебно – счетоводни експерти на РБългария”/ССЕРБ/ е неправителствена организация, която е **създадено през 2001 година и утвърдило се като стандарт в изготвяне на експертни становища и оценки. Вече 19-та година имаме за цел да обединим в структурата си от професионални връзки действащи, признати и доказани експерти, оценители, вещи лица и арбитражни експерти.** До 2018 година негови председатели са Професор Иван Душанов и Проф. Божанка Неделчева, като към настоящия момент те са почетни пожизнени членове на Сдружението. През годините са проведени множество

обучения в прокуратура, следствие, съд, структури на МВР и разследващи органи.

Ние от "Съдебно – счетоводни експерти на РБългария"/ССЕРБ/" следим от близо протичащите процеси свързани с дейността на съдебните експерти и **изказваме своето съмнение относно положителните резултати от така формулираните текстове в проекта на Закона за допълнение на ЗСВ.**

На основание чл. 69, ал. 1, т. 1 от АПК възразяваме срещу приемането на заявления Проект на Закон за допълнение на ЗСВ във така предложените законодателни изменения.

Членове на Сдружението бяха членове на работната група към Министерството на правосъдието - за разработване на вече влязлото в сила изменение на Наредба 2 за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

Въпросът за регистър на вещите лица беше широко обсъждан на заседанията на работната група. Считаме, че при разработване на регистъра следва да се вземат в предвид предложенията, които постъпваха в работната група, както и становищата по тях.

Считаме, че информацията в списъците не е достатъчна, за да бъде разработен регистър. Класовете експертизи са твърде широки. Считаме, че следва да бъдат разработени по-детайлни подкласове. Съществено при разработване на регистъра е каква информация ще съдържа и дали ще дава възможност за търсене по няколко критерия.

Предлагаме при разработване на регистъра да бъде сформирана работна група, в която да бъдат поканени активните участници в предходната работна група, които да продължат работата по съдържанието на регистъра.

Автор: Тодор Балабанов (13.05.2020 13:04)

Становище и предложения от Асоциация на оценители, вещи лица и експерти /АОВЛЕ/

Надяваме се регистърът да бъде създаден и да започне да функционира в определените срокове и да дава максималната възможна информация. Регистъра ще улесни достъпа до експертните услуги на вещите лица.

Също така ще бъде добре да се предвиди и възможността вещите лица да можем да ползваме база с юридическа информация. Законодателството става все по-сложно и обемно. Понякога съда възлага експертизи, при които експертното заключение трябва да е със задна дата. Това налага да се ползват нормативни актове, които вече не са действащи. В безплатните бази с юридическа информация са включени само действащите, в момента, нормативни актове.

Не става ясно как ще се актуализира регистърът.

Електронните дела и достъпа на вещите лица до тях ще подпомогне много работата ни.

д-р инж. Тодор Балабанов
Председател на АОВЛЕ
<http://aepe-bulgaria.eu/>
0898237103

Автор: Кристина Найденова (13.05.2020 10:58)

Мнение

Отдавна трябваше да се направи регистър на вещите лица. Това ще улесни работата на съдилищата и достъпа до експертните услуги на вещите лица.

Автор: Любомир Герджиков (12.05.2020 07:46)

СТАНОВИЩЕ на Камарата на арбитражните и на съдебните експерти в България (КАСЕБ)

ОТНОСНО: Проект на Закон за допълнение на ЗСВ, с отношение към дейността на вещите лица;

Уважаеми дами и господа,

За да може резултатът от някоя дейност да бъде оценен и устойчив, както е предвидено в предложението за Проект на Закон за допълнение на Закона за съдебната власт, следва кумулативно да са налице следните основни предпоставки:

1. Да съществува методология за оценка на дейността – в конкретния случай по извършване на съдебна експертиза.
2. Да се прилагат конкретно разработени подходи и методи за извършване на съдебни експертизи.
3. С изискванията и реда при възлагането и извършването на съдебни експертизи да са добре запознати както възложителите (наричани „заявители“ в проекто-закона), така и изпълнителите – вещите лица.
4. Заявителите следва да притежават базови научни познания в областта, в която е извършена съдебна експертиза, за да са в състояние да преценят и оценят качеството на изпълнение.

Нито едно от гореизброените не е изяснено в достатъчна степен в нормативната ни уредба относно приложимия по настоящем модел на съдебната експертиза. Особено отчитайки последното, което в научната практика е познато като „познавателен парадокс“ – заявителите, които поради неналичие на специални знания в дадена научна област, възлагат съдебни експертизи, е предвидено в проекто-закона да дадат оценка за качеството на изпълнение от вещото лице, и на тази основа да се формира негов рейтинг.

Съвършено очевидно е според нас, че първоначално следва да се разработи концептуален модел на съдебната експертиза в съдебната ни система – в съответствие с развитието на правната доктрина у нас и с добрите европейски практики, и едва след това да се усъвършенстват отделните елементи, включително и чрез АИС.

Все пак къща се строи откъм основите, а не от поръчката и монтажа на прозорците (местата за наблюдение и контрол).

В тази връзка прилагаме на Вашето внимание наши писмени предложения до министерството на правосъдието от м. 05.2018 г., по които до момента нямаме информация да са предприети каквито и да било действия.

<https://www.cajeb-bg.org/post/%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%B1-%D0%B4%D0%BE-%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%8A%D1%80%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%8A%D0%B4%D0%B8%D0%B5%D1%82>

На основание чл. 69, ал. 1, т. 1 от АПК възразяваме срещу приемането на заявления Проект на Закон за допълнение на ЗСВ.

инж. ик. Любомир П. Герджиков –

Председател на УС на КАСЕБ

<https://www.cajeb-bg.org/>

Автор: Веселина Попова (11.05.2020 18:19)

СТАНОВИЩЕ от Сдружение СЕФИТА

Относно: Проект на Закон за допълнение на ЗСВ, касаещ контрол и наблюдение на дейността на вещите лица;

Сдружение с нестопанска цел **“СЕФИТА”**, рег. по ф.д. № 8122/ 2004 г. на СГС/ФО, обединява експерти и техни организации, работещи предимно в сферата на съдебното експертизиране и по възлагане от органите на досъдебното производство, както и по поръчки на обществени организации и стопански субекти.

Като пряко заинтересовани от нормативните положения, касаещи дейността на вещите лица, и на основание чл. 69 (1) от АПК, изразяваме следното наше становище относно публикувания Проект на Закон за допълнение на ЗСВ, касаещ разработване на автоматизирана информационна система за контрол и наблюдение на дейността на вещите лица:

- Считаме, че вещите лица, като изразяващи независимо мнение по възложените им от органи на правосъдието задачи, следва да са равно отдалечени от другите страни и участници в съдопроизводството. Не следва да им се оказва пряк или

косвен контрол чрез формиране на рейтинги от заявители или по друг начин,

- Считаме, че е от съществено значение да бъде разработен концептуален модел на съдебната експертиза в правосъдието ни – отговарящ на съвременните правни теории и добри европейски практики, и едва след това елементите му да бъдат оптимизирани,
- Като базисно положение при възлагането и изпълнението на съдебни експертизи считаме, че следва да бъде възприето разбирането на ЕСПЧ, че извършването на съдебна експертиза представлява дейност по предоставяне на услуга.

Поради гореизложеното възразяваме срещу приемане на Проекта на Закон за допълнение на ЗСВ.

Надяваме се с настоящото да сме били полезни,

За УС на Сдружение СЕФИТА:

ик. Веселина Г. Попова – Председател на УС;

<http://www.sefita.org/>

Автор: Пламен Маринов (05.05.2020 20:43)

Предложение по проекта за Единен регистър на вещите лица

Предлагам в Регистъра да има опция за мониторинг на моментното натоварване на вещото лице, което пряко касае качеството на изготвената от него експертиза и представянето ѝ в съдебно заседание. В описаната нормативна уредба не е предоставена възможност за освобождаването му при екстремна натовареност, тъй като до сега не се вземаше под внимание при назначаване на експертизи от различните съдилища. Това ще даде възможност за преценка от страна на органа, който назначава експертизата, благодарение на Единния национален регистър.

инж. Пламен Маринов

вещо лице, вписано под №010/2018 в списъка на съдебен район Окръжен съд - Варна

e-mail: plamen_marinov@abv.bg

Автор: Владимир Велинов (29.04.2020 16:15)

ПОЗИЦИЯ по проекта за Единен регистър вещите лица

Идеята за промяна в ЗСВ илюстрира стремежа да бъде усъвършенствана институцията на съдебните експерти. Но представените текстове за промяна в закона и особено мотивите към тях будят някои разсъждения и въпроси.

Включването на нови вещи лица в този единен регистър ще бъде ли свързано с реална преценка на специализираните им професионални знания и нивото на експертната им компетентност?

Известно е, че не всеки висококвалифициран специалист би могъл да бъде висококомпетентен експерт. Вписаните в досегашните изисквания на чл. 7 от Наредба № 2/2018 г. на МП са съвсем формални, а някои будят недоумение (чл. 7 ал (1) т.4).

Кой или каква система за оценка на реалните специализирани компетенции и на експертните познания и умения ще допуска включването на новозаявилите се вещи лица в регистъра?

Формалното удовлетворяване на изискванията за налични документи не гарантира нито професионална компетентност, нито експертни умения.

Какъв ще е механизмът на актуализацията на „Единен регистър на вещите лица“? Предвидени ли са критерии за заличавани от регистъра на вече вписани вещи лица, за които се натрупват негативни оценки? Предвиден ли е някакъв период за преатестиране на вече регистрираните вещи лица?

Както е известно, не всички вещи лица са на подходящото ниво и на професионална, и на експертна компетентност.

В някои европейски държави такава преатестация е задължителна през различни периоди от време – 10 г., 5 г. или по-често.

Вписаните в мотивите към Проекта критерии не са информативни. По-съществената страна е да се формулират ясно тежестта на непълноценност на вещото лице – дали е свързана с неговата специализирана и експертна компетентност или е свързана предимно с изпълнението на сроковете и с други елементи на оперативност.

Как ще бъде предотвратен рискът да бъдат назначавани „удобни“ вещи лица, след като оценката за техните експертни качества ще се прави от „заявителя“?

Заявителят ще бъде изкушен да дава висока оценка на експерти, които му представят заключения подкрепящи неговата теза, дори и тези заключения да не са достатъчно компетентни.

Не е ли необходимо да се даде значим превес на другата страна на оценката – електронното досие с история на изготвяните експертизи, решението на органа (приема или не заключението на експерта, с включени мотиви, дали е възложена допълнителна или повторна експертиза и с какви мотиви) отколкото в срок ли са предоставени заключенията на експерта или той/тя са отказвали извършване на

експертиза.

Допълнително извън представеното в Проектите:

Създаването на *единна система за предварително обучение в областта на съдебната експертиза* (присъствено, задочно, електронен вариант или друго) на кандидатите за *вещи лица* може да гарантира нивото на компетентност на бъдещото вещо лице още преди да е включено в регистъра.

Провеждането на колоквиум (събеседване или друго) преди официалното вписване в Регистъра на кандидатите ще повиши компетентността и отговорността им. Органът за това събеседване следва да е съставен от тесни специалисти в различните професионални области и от магистрати.

Задължение на *вещите лица с относително ниски оценки* при преатестирането да проведат *задължителен опреснителен обучителен модул* по типа на въвеждащия модул за кандидатите за вписване в Регистъра, в края на който да защитят освежената си компетентност чрез колоквиум или друго действие..

И двете дейности, след незначителни промени в ЗСВ, биха могли да са по модела на обучение на младшите магистрати в НИП.

Професионалните организации биха могли да предложат компетентни специалисти и за обучението, и за оценката.

Доц. д-р Владимир Т. Велинов, дм,

Специалист по психиатрия и по съдебна психиатрия, вещо лице СГС,

Предишен председател държавна комисия за специалност "Съдебна психиатрия" МЗ,

Предишен началник специализирана клиника съдебни експертизи МУ-София,

Предишен председател на Българската Психиатрична Асоциация,

e-mail: v.velinov@gmail.com; <https://sites.google.com/site/madforensicw/>

История

Начало на обществената консултация - 13.04.2020

Приключване на консултацията - 13.05.2020

Справка за получените предложения - 23.06.2020

Справка за отразяване на предложенията и становищата

Окончателен акт на Министерския съвет
